

רע"פ 6242/23 - אברהם הכרי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
רע"פ 6242/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקש: אברהם הכרי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה בתיק עפ"ת 76908-05-23 שניתן ביום 27.6.2023 על ידי כבוד השופט א' בולוס

בשם המבקש: עו"ד א' אורון

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כבוד השופט א' בולוס) בעפ"ת 76908-05-23 מיום 27.06.2023, בגדרו נדחה ערעור המבקש על הכרעת דינו וגזר דינושל בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (כבוד השופטת ע' פלד) בתת"ע 12515-11-21 מיום 18.04.2023.

רקע לבקשה והבקשה

2. לחובת המבקש נרשמה הודעת תשלום קנס בסך של 250 ש"ח, לפיה ביום 29.10.2020 לא נתן זכות קדימה להולך רגל בהתקרבו למעבר חציה ושניכר היה כי בכוונתו לחצות את הכביש, זאת בניגוד להוראת תקנה 67(א1) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן, בהתאמה: הודעת תשלום הקנס ו-התקנות).

3. המבקש בחר למצות את זכותו הקבועה בסעיף 229(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ) ולהישפט על העבירה שיוחסה לו. בהתאם, ביום 25.11.2021 הוגש נגדו כתב אישום לבית משפט השלום לתעבורה בחדרה.

4. לאחר שמיעת עדותם של השוטר האוכף והמבקש, הורשע המבקש בביצוע העבירה, משמצא בית המשפט להעדיף את עדות השוטר על פני עדות המבקש, זאת לנוכח התרשמותו הישירה מהעדויות.

עמוד 1

5. בית משפט השלום לתעבורה קבע את מתחם הענישה בין קנס בסך של 250 ש"ח לבין קנס בסך של 1,500 ש"ח, ובין "פסילה על תנאי ועד פסילה קצרה בפועל".

בגזר דינו ציין בית משפט השלום לתעבורה כי המבקש לא נטל על עצמו אחריות, אף לא בשלב הטיעונים לעונש. בתוך כך, הודגש אומנם "כי זכותו של כל נאשם לכפור באשמה ולנהל את ההליך עד תומו, וכפירתו של הנאשם ובחירתו לנהל הוכחות, אינה נזקפת לחובתו, ואינה מהווה שיקול עצמאי להחמרה בעונש", אך הובהר כי בנסיבות אלה לא ניתן לזקוף לזכותו הודאה ונטילת אחריות. כן נלקח בחשבון עברו התעבורתי של המבקש, הכולל שלוש הרשעות קודמות, כששתי ההרשעות האחרונות היו, גם כן, בעבירה של אי מתן זכות קדימה. בנסיבות אלה, נגזר על המבקש קנס בסך של 750 ש"ח וחודש פסילה על תנאי למשך שנתיים, לבל יעבור עבירה זהה לעבירה בה הורשע או את אחת מן העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השניה לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה).

6. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על הרשעתו ועל חומרת עונשו. לעניין הרשעתו טען המבקש, כי מאחר שבהודעת תשלום הקנס ציין השוטר כי המבקש המשיך בנסיעה רצופה אך לא ציין כי זה לא האט; לאור העובדה שהשוטר הודה כי אין הוא זוכר דבר מלבד הרשום בהודעת תשלום הקנס; ובשים לב לעדותו של המבקש כי אומנם לא עצר אך האט את נסיעתו - הרי שלא היה מקום לקבוע כי התגבשו יסודות העבירה. אשר לחומרת העונש, ציין המבקש כי נגזר עליו קנס הגבוה פי שלושה "מקנס המקור", זאת לצד עונש פסילה. בנסיבות אלה, טען המבקש כי לא היה מקום להחמיר עמו אך משום שבחר לכפור באשמתו.

7. בית משפט קמא דחה את ערעורו של המבקש על שני ראשיו. אשר לערעור על הכרעת הדין, נמצא כי אין מקום להתערבות בקביעתו העובדתית של בית משפט השלום לתעבורה - לפיה המבקש לא עצר ואף לא האט את נסיעתו, שנקבעה על-יסוד העדויות ששמע. אשר לגזר הדין נקבע, כי "גם אם העונש נוטה במידה מסוימת לחומרה, הרי הוא עדיין נמצא במתחם הסבירות ולא מצדיק התערבות".

8. המבקש מיאן להשלים עם פסק-דינו של בית משפט קמא, ומכאן הבקשה שלפניי. לטענת המבקש, הבקשה מעוררת את השאלה העקרונית והיא האם ניתן להרשיע נאשם בעבירה לפי תקנה 67(א1) לתקנות "משלא מולאו שני התנאים הקבועים בתקנה באופן מצטבר". בתוך כך, שב המבקש על טענתו בבית משפט קמא. לצד זאת, הוסיף המבקש לטעון, כי בהודעה לא תואר מצב עובדתי התואם את החלופה השנייה שבתקנה 67(א1) לתקנות, אשר רק היא מחייבת עצירה מלאה. לבסוף, המבקש חזר על טענתו ביחס לעונש שהוטל עליו.

דין והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, באתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

10. הלכה היא עמנו כי רשות לערער ב'גלגול שלישי' תינתן אך במקרים החריגים בהם בקשת רשות הערעור מעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניין הצדדים או כאשר היא מעלה חשש לעיוות דין או אי צדק חמור שנגרם למבקש (ראו, מני רבים: רע"פ 7166/23 אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.09.2023); רע"פ 6713/23 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.09.2023)). הבקשה שלפניי לא מציגה אף לא אחת מן העילות האמורות.

11. חרף הנופך העקרוני שניסה המבקש לשוות לטענותיו לעניין הכרעת הדין, דומה כי אלה מפנות את חזיתו לממצאי העובדה שקבע בית משפט השלום לתעבורה. כזכור, זה בחר להעדיף את גרסת השוטר על פני גרסת המבקש, על יסוד התרשמותו הישירה מהעדים שהופיעו בפניו. בית משפט השלום לתעבורה קבע, כממצא של עובדה - "כי [המבקש] נסע בנסיעה רצופה, מבלי להאט או לעצור להולכת הרגל שעמדה לחצות את מעבר החצייה", קביעה אשר בית משפט קמא מצא כי אל לו להתערב בה. גם אני, כערכאה שלישית במספר, לא מצאתי כל הצדקה להתערבות

כאמור בעניינים שבעובדה. מן האמור עולה כי בענייננו לא מתעורר צורך להכריע בכל שאלה משפטית שהיא אגב הרשעתו של המבקש.

12. אשר לגזר הדין. אומנם, בהתאם לסעיף 68 בצירוף עם סעיף 62 לפקודה וסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) - כאשר נאשם מבקש לעשות שימוש בזכותו הקבועה בסעיף 229(א)(2) לחסד"פ ולהישפט על עבירת "ברירת משפט", בסמכותו של בית המשפט לגזור עליו את העונש הראוי בנסיבות העושה והמעשה, וזאת גם אם עונש הקנס הראוי עולה בצורה משמעותית על הסכום הקבוע בצד העבירה במסגרת הודעת קנס.

אולם, כידוע, סמכות לחוד ושיקול דעת לחוד. בתוך כך, יובהר, למען הסר ספק, כי עצם בחירתו של נאשם להישפט אינה מהווה שיקול לעשות שימוש בסמכות זו (ע"פ 2647/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 40 (21.08.2022); ראו, בהקשר דומה, לעניין פסיקת הוצאות משפט בהליך פלילי: רע"פ 7215/20 זגורי נ' עיריית חולון, פסקה 9 (03.11.2020); רע"פ 5305/20 נחום נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו, פסקה 10 (11.08.2020)). כך, סמכותו זו של בית המשפט לא נועדה לשמש מקור נורמטיבי לפסיקת 'הוצאות משפט' לחובת הנאשם (השוו: תקנה 21 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974; סעיף 79 לחוק העונשין; סעיף 130(ט) לחסד"פ).

13. בענייננו אנו, לאור הנמקתו של בית משפט השלום לתעבורה את גזר דינו של המבקש, ובפרט העובדה כי ציין במפורש שאין הוא מחמיר עם המבקש רק משום שבחר להישפט - סבורני כי אין חשש מפני עיוות דין או אי צדק, במקרה דנן. בהקשר אחרון זה יוער כי בשים לב לחשש מפני 'ענישה' בשל הבחירה להישפט ובפרט מפני אפקט מצנן ממימוש זכות הגישה לערכאות תוך פגיעה בזכות להליך הוגן - ישנה חשיבות יתרה להנמקה השיפוטית; שהרי כך יובטח שעונש הקנס שנקבע אכן מושתת על אדנים ענייניים, ולא כמעין 'סנקציה' על בחירתו של נאשם להישפט.

כאמור, בית משפט השלום לתעבורה קבע את מתחם הענישה, לעניין הקנס, בין 250 ש"ח (שהוא העונש המינימלי שעליו לגזור, אלא אם כן מתקיימות "נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו", כמצוות סעיף 230 לחסד"פ) ובין 1,500 ש"ח. לא מצאתי הצדקה להתערב במתחם שנקבע. אף לא מצאתי טיעון בבקשה שלפניי ממנו ניתן להשתכנע כי העונש שנגזר על המבקש בגדרי המתחם סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת בנסיבות העניין.

14. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ז' בחשון התשפ"ד (22.10.2023).

שׁוֹפֵט